

Газета видається
з 16 серпня 1996 р.
Індекс 94922
№ 5 (616)
15 березня 2013 р.

ВІСНИК ПРОФСПІЛКИ

залізничників і транспортних будівельників України

«13-та» зарплата —
у розмірі 50 %

Рішення виплатити працівникам підприємств і організацій залізничного транспорту, які пропрацювали повний календарний рік, винагороду за підсумками роботи за 2012 рік у розмірі 50 % посадового окладу (тарифної ставки) прийнято керівництвом Укрзалізниці за погодженням із Радою профспілки (телеграма від 11.03.2013 р., № Ц-2/12). Нарахування винагороди буде здійснено у березні, а виплату — у квітні п. р.

ЕНЬ ЗА ДНЕМ
Хроніка подій

● Постанова Ради профспілки

На засіданні Ради профспілки заслухано й обговорено доповіді Генерального директора Укрзалізниці С.БОЛОБОЛІНА і Голови профспілки В.ТКАЧОВА «Про виконання вимог профспілки до Кабінету Міністрів України та Укрзалізниці»

Зазначено, що на вимоги профспілки до Уряду, затверджені президією Ради профспілки 9 січня 2013 року, відповідь надійшла від Мінінфраструктури 18 лютого п. р.

Вимоги профспілки до Укрзалізниці було розглянуто в установлені законодавством терміни 15 січня п. р. на засіданні комісії за участі заступників Голови профспілки і надано відповідь.

На реалізацію вимог профспілки Укрзалізницею прийнято протокольне рішення підвищити тарифні ставки і посадові оклади залізничників в цілому за рік на 15,8 %.

Укрзалізниця зобов'язується забезпечити зайнятість працівників. Можливе вивільнення працівників відбуватиметься у зв'язку з удосконаленням технологічних процесів, модернізацією виробництва тощо. Вивільнюваним у ході змін в організації виробництва працівникам буде надано можливість пройти перепідготовку за кошти підприємств і працевлаштуватися у галузі.

Укрзалізниця візьме під контроль налагодження достовірності обліку робочого часу та його оплати у всіх структурних підрозділах залізниць. Практикуватимуться спільні перевірки адміністрації та профспілкових органів дотримання законодавчих та відомчих актів щодо обліку робочого часу.

Також буде вжито заходів щодо безумовного дотримання трудового законодавства у галузі. З цією метою із числа працівників юридичних служб та відділів буде визначено осіб, відповідальних за цей напрям роботи.

Планується створити в структурі АТ «Укрзалізниця» Департамент соціального розвитку.

При формуванні проекту фінансового плану залізниць на 2013 рік буде передбачено кошти на підвищення тарифних ставок і посадових окладів працівників на 15,8 %, сплату внесків до ПНПФ «Магістраль» в сумі 18 млн грн., фінансування житлової програми в сумі 96 млн грн.

На залізницю надіслано роз'яснення керівництва Укрзалізниці щодо надання працівникам залізничного

Про виконання вимог профспілки до Кабінету та Укрзалізниці

транспорту доплат і додаткових відпусток за умови праці за результатами атестації робочих місць та забезпечення керівниками всіх рівнів розгляду подань правових та технічних інспекторів праці Ради профспілки, профспілкових органів.

За участі наукових організацій планується продовжити вивчення умов праці локомотивних бригад з метою визначення максимально допустимої безперервної їх роботи, та за результатами цих досліджень буде внесено зміни до наказу Укрзалізниці від 10.03.1994 р., № 40-Ц.

У проекті нової редакції Закону України «Про залізничний транспорт» передбачено не допускати застосування нетипових форм зайнятості (аутсорсинг, аутстафінг, лізинг персоналу) на роботах, пов'язаних з перевезеннями і забезпеченням безпеки руху.

Разом з цим, на окремі вимоги профспілки не отримано належного реагування Укрзалізницею. Позиція Укрзалізниці у питаннях зайнятості працівників не завжди відповідає фактичному стану справ на місцях. До структурних підрозділів доведено завдання щодо скорочення чисельності працівників на 10 % незалежно від зменшення обсягів роботи. Запровадження неповного робочого часу (чотириденний робочий тиждень) неадекватне зменшенню обсягів роботи. Скорочення чисельності працівників та запровадження неповного робочого часу планується навіть у структурних підрозділах залізниць, де чисельність працівників напряму не залежить від обсягів перевезень (дистанції колії, енергопостачання, сигналізації та зв'язку).

Залізницям затверджено контрольне завдання на 2013 рік по середньообліковій кількості працівників звичайної діяльності, яке менше на 50 тис. осіб від розрахованого на обсяг роботи поточного року згідно з нормативами з праці та менше штатної чисельності на кінець року на 30 тис. осіб.

Заплановано зростання фонду оплати праці всього на 4,6 %, що

з урахуванням зменшення чисельності працюючих дасть можливість збільшити зарплату на 10 % при зростанні тарифних ставок і посадових окладів працівників на 15,8 %. А це може вплинути на зменшення розміру премій, відміну окремих доплат і надбавок та інше.

Запропоновані Укрзалізницею заходи щодо удосконалення контрактної форми трудового договору не забезпечують приведення контрактів до вимог законодавства України, зокрема ст. 9 КЗпП України.

Немає конкретної відповіді Укрзалізниці з питання порядку доведення структурним підрозділам залізниць фінансово-економічних показників. Перевірки показують, що службами залізниць до структурних підрозділів фінансово-економічні показники доводяться не до початку планового періоду, а значно пізніше, в окремих випадках — по факту після закінчення планового періоду.

Недостатньо обґрунтована позиція Укрзалізниці щодо збереження комп'ютерного формування поїзних бригад.

На місцях часто не виконується Порядок оплати проїзду, затверджений Укрзалізницею, щодо забезпечення проїзними документами працівників з роз'їзним характером роботи, і люди змушені купувати квитки за свої кошти або користуватися квитком форми 4 для власних потреб.

Рада профспілки постановила:

1. Запропонувати Укрзалізницю вжити заходів щодо виконання в повному обсязі вимог профспілки.
2. Доручити президії Ради профспілки, комітетам профспілки всіх рівнів здійснювати постійний контроль за реалізацією вимог профспілки до повного їх виконання.
3. Звернути увагу керівництва Укрзалізниці та залізниць на неадекватність доведення структурним підрозділам залізниць завдань щодо скорочення чисельності працівників на 10 % та запровадження неповного робочого часу (чотириденний робочий тиждень).
4. Запропонувати начальникам залізниць:

4.1. рішення про зменшення чисельності працівників приймати конкретно по кожному структурному підрозділу з урахуванням обсягів роботи та змін в організації виробництва, попередивши про це профспілкові комітети відповідно до ст. 22 Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» та пункту 5.10 Галузевої угоди;

4.2. запровадження неповного робочого часу (неповний робочий тиждень) проводити лише за наявності змін в організації виробництва і праці, техніко-економічного обґрунтування та з додержанням вимог статей 32 і 56 КЗпП України;

4.3. проводити перепідготовку вивільнюваних у ході змін в організації виробництва і праці працівників та їх працевлаштування на роботу, яка відповідала б їх кваліфікаційно-освітньому рівню, в межах залізничного вузла.

5. Запропонувати Укрзалізницю:

5.1. вжити заходів щодо збільшення обсягів перевезення вантажів і пасажирів залізничним транспортом;

5.2. вжити заходів щодо посилення контролю за дотриманням трудового законодавства на залізницях, підприємствах і в організаціях залізничного транспорту;

5.3. робочій комісії Укрзалізниці повернутися до аналізу запровадження контрактної форми трудового договору на залізничному транспорті та її відповідності вимогам трудового законодавства, розглянути пропозиції Ради профспілки з цього приводу, а за наявності розбіжностей вдатися до послуг незалежних експертів;

5.4. детально проаналізувати ефективність комп'ютерного формування поїзних бригад з урахуванням пропозицій начальників поїздів та провідників пасажирських вагонів, розглянути можливість збереження складу поїзних бригад при комп'ютерному відборі поїздів (рейсів);

5.5. разом із залізницями удосконалити Порядок оплати проїзду працівників залізничного транспорту за службовими потребами, виключити при цьому можливість придбання проїзних документів працівниками за свої кошти.

6. Головам первинних проф-організацій:

6.1. ініціювати внесення доповнень до колективних договорів щодо надання додаткових відпусток та запровадження надбавок працівникам, які за результатами атестації робочих місць зайняті у важких і шкідливих умовах праці, але їх професії не включено до Списків виробництв, робіт, цехів, професій і посад, зайнятість в яких дає право на щорічні додаткові відпустки за роботу зі шкідливими і важкими умовами праці, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 17.11.1997 р., № 1290;

6.2. про всі випадки придбання працівниками квитків за власні кошти для проїзду за службовими потребами, особливо при роз'їзному характері роботи, інформувати начальників залізниць і Укрзалізницю для вжиття відповідних заходів.

7. Дорожнім і територіальним комітетам профспілки:

7.1. здійснювати постійний контроль за дотриманням трудового законодавства у структурних підрозділах залізниць, вживати заходів для виконання подань правових і технічних інспекторів праці, притягнення до відповідальності господарських керівників, які порушують трудові права працівників;

7.2. проаналізувати обґрунтованість доведених до структурних підрозділів завдань про скорочення чисельності працівників, запровадження неповного робочого часу. Про всі факти недотримання вимог законодавства з питань зайнятості працівників інформувати Укрзалізницю та Раду профспілки.

8. Враховуючи, що відповідь Мінінфраструктури на вимоги профспілки до Кабінету Міністрів України не вирішує зазначених у вимогах проблем, а також недодержання встановлених законодавством термінів розгляду вимог профспілки, вступити у колективний трудовий спір з Урядом України.

Затвердити склад примірної комісії від профспілки у складі президії Ради профспілки.

9. Контроль за виконанням цієї постанови здійснює керівництво Ради профспілки.

З В І Т про роботу Ради профспілки за 2012 рік

Соціально-трудова відносина та побутова робота

ФАХІВЦІ РАДИ профспілки брали участь у роботі з укладення Генеральної угоди з Кабміном, всеукраїнськими об'єднаннями організацій роботодавців і підприємців на наступний термін.

Представники Ради профспілки працювали у складі Національної тристоронньої соціально-економічної ради, брали участь у роботі Українського координаційного комітету сприяння зайнятості населення, фондів соціального страхування з тимчасової втрати працездатності та нещасних випадків на виробництві, постійно працюють в робочих групах з доопрацювання проектів законодавчих та інших нормативно-правових актів тощо.

З метою збереження досягнутої виробничої і соціальної стабільності в галузі продовжено на 2013 рік дію чинної Галузевої угоди між Державною адміністрацією залізничного транспорту України та профспілками.

Укладено угоду між Українською державною корпорацією з будівництва метрополітенів і тунелів «Укрметротунельбуд» та Радою профспілки залізничників і транспортних будівельників України з питань оплати праці, трудових і соціальних гарантій на 2013–2014 роки.

РАДА ПРОФСПІЛКИ вносила пропозиції до проектів нормативних документів, пов'язаних з реформуванням галузі. У результаті

цілеспрямованої роботи у Законі України «Про особливості утворення публічного акціонерного товариства залізничного транспорту загального користування» передбачено, що трудові відносини працівників Державної адміністрації залізничного транспорту України продовжуються з Товариством. Встановлено повну відповідальність Товариства за зобов'язаннями, які передбачені Галузевою угодою між Державною адміністрацією залізничного транспорту України та профспілками, щодо підприємств залізничного транспорту до укладення нової відповідної угоди. Зазначеним законом також передбачено, що з дня прийняття рішення Кабінету Міністрів України про утворення Товариства з державної реєстрації Товариства Державна адмі-

ністрація залізничного транспорту України, підприємства залізничного транспорту, господарські товариства не мають права без згоди центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері транспорту, скорочувати чисельність працівників.

Таким чином, Раді профспілки вдалося зберегти на період реформування пільги та соціальні гарантії працівникам і пенсіонерам.

ПРОВОДИЛАСЬ РОБОТА зі збереження зайнятості працівників, недопущення скорочення штату та чисельності працівників.

До керівництва Укрзалізниці висувалися вимоги провести розрахунки нормативної чисельності працівників на обсяг роботи та довести до структурних підрозділів

5 березня Голова Федерації профспілок транспортників України, Голова профспілки В.Ткачов взяв участь у роботі колегії Мінінфраструктури.

5 березня Голова ФПТУ, Голова профспілки В.Ткачов разом із головами дорожніх реформізацій взяли участь у засіданні Ради Укрзалізниці.

5 березня перший заступник Голови профспілки М.Сінчак взяв участь у засіданні правління Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності.

5 березня відбувся інформаційний день для голів профорганізації прямого підпорядкування Ради профспілки, у якому взяли участь і виступили перший заступник Голови профспілки М.Сінчак та фахівці Ради профспілки.

11 березня відбулося засідання ревізійної комісії профспілки.

12 березня відбулося засідання Ради профспілки.

ПРОФСОЮЗ ПОМОГ

● «По требованию правовых инспекторов труда Совета профсоюза на Донецкой магистрали в 2012 году 1320 работникам структурных подразделений Ясиноватского региона было возвращено 378 тыс. грн., в том числе: доначислено 60 тыс. грн. за часы сверхурочной работы 173 работникам; отменено 18 незаконно изданных приказов о привлечении 29 работников к дисциплинарной ответственности; доначислено 24,7 тыс. грн. единовременного пособия при переводе 10 железнодорожников в другую местность, а 95 — доплачено 5 тыс. грн. за часы технического обучения.

Профкомами Ясиноватской территориальной профорганизации были защищены права 684 членов профсоюза, которым возвращено также незаконно удержанных или недоначисленных 171 тыс. грн.», — проинформировал правовой инспектор труда Совета профсоюза на Донецкой железной дороге **Игорь ГУТАРИН**.

ПРОФСОЮЗ ПОМОГ

● «По настоянию правовой инспекции труда железнодорожников Одесской магистрали в 2012 году возвращено свыше 600 тыс. грн.

Так, в Херсонской дирекции железнодорожных перевозок 49 работникам возвращено более 60 тыс. грн. недоплаченной премии. Отменено также 80 незаконных приказов о привлечении к дисциплинарной ответственности», — проинформировала главный правовой инспектор труда Совета профсоюза на Одесской железной дороге **Светлана ШПИЛЕВАЯ**.

ЗВІТ про роботу Ради профспілки за 2012 рік

Продовження. Початок на 1-й стор.

Разом з тим проффорганам усіх рівнів слід більш принципово підходити до питань зайнятості, не допускати скорочень працівників з ініціативи роботодавця, домагатися повної зайнятості працівників.

ОДНІЄЮ ІЗ СОЦІАЛЬНИХ ПІЛБГ, виконання якої перебуває на постійному контролі Ради профспілки, є забезпечення залізничників побутовим паливом, що має важливе значення, перш за все, для пенсіонерів. Керівництво окремих залізниць неодноразово порушувало питання про вилучення цієї норми з Галузевої угоди та колдоговорів залізниць, пропонуючи замінити її на грошову компенсацію, але Рада профспілки не погодилася.

Загалом ситуація із забезпеченням працівників та пенсіонерів залізничного транспорту побутовим паливом значно змінилась, і чинний порядок збережено лише на трьох залізницях.

Видача побутового палива проводиться на Донецькій, Придніпровській та Південній залізницях, де функціонують паливні бази. На Південно-Західній, Львівській і Одеській залізницях паливні бази було виведено з експлуатації та запроваджено різні системи грошових компенсацій і матеріальної допомоги. Крім цього, за бажанням осіб, які мають право на отримання палива, компенсація надається на Придніпровській залізниці.

Питання зміни чинного порядку забезпечення побутовим паливом на адресу грошову компенсацію було розглянуто на засіданні президії Ради профспілки. Рішенням президії передбачено збереження порядку забезпечення працівників залізничного транспорту та пенсіонерів галузі побутовим паливом відповідно до чинної Галузевої угоди і запропоновано керівництву залізниць та головам дорожніх профорганізацій вжити заходів щодо приведення колективних договорів залізниць у відповідність до норм Галузевої угоди.

ПРОТЯГОМ ЗВІТНОГО періоду тривала робота, спрямована на вирішення житлової проблеми на залізничному транспорті. З метою реалізації норм Галузевої угоди та «Концепції цільової Програми забезпечення працівників і пенсіонерів залізничного транспорту житлом до 2020 року» за участі представників Ради профспілки розроблено та затверджено наказом Укрзалізниці від 9.04.2012 р., № 121-Ц «Загальне положення про запровадження фінансово-економічного механізму виконання житлової програми залізницями та підприємствами залізничного транспорту». Цим документом передбачено декілька шляхів реалізації Програми забезпечення залізничників житлом, у тому числі шляхом часткового залучення коштів працівників та погашення підприємствами відсотків за договором іпотечного кредитування, надання безвідсоткових позик на покращання житлових умов.

Варто зазначити, що незважаючи на несприятливий фінансовий стан у галузі, в 2012 році все ж було придбано 25 квартир, надано 81 позику на придбання квартир. Крім того, за наполяганням профспілки, проектом фінансового плану залізниці на 2013 рік також передбачено кошти у сумі понад 96 млн грн. на фінансування житлової програми.

ПРЕЗИДІЯ РАДИ профспілки на засіданні 27 березня 2012 року ухвалила постанову про **запровадження ще одного соціаль-**

ного проекту профспілки – дисконтної програми. Вона є розвитком попередніх ініціатив Ради профспілки – організації недержавного пенсійного забезпечення (Професійний недержавний пенсійний фонд «Магістраль»), системи страхування від нещасних випадків на виробництві.

Дисконтна програма має виключно соціальний статус, основною її метою є надання системних знижок для членів профспілки в закладах, що реалізують товари та послуги населенню.

З метою залучення потенційних партнерів дисконтної програми профспілки розроблено відповідні матеріали, проведено навчання активістів по роботі в рамках програми, затверджено дизайн профспілкової дисконтної картки, розпочато тиражування карток.

Продовжується напрацювання переліку організацій (у сфері торгівлі, послуг тощо), які стали партнерами програми. На сьогодні дисконтна мережа охоплює 97 населених пунктів на території всіх залізниць та близько 300 партнерських організацій, серед яких магазини будівельних матеріалів та автозапчастин, мережі аптек та медичних закладів, торговельні точки, заклади громадського харчування тощо. Власниками дисконтних карток стали понад 60 тис. спілчан. Робота в цьому напрямі продовжується.

ТРИВАЛА РОБОТА з пошуку шляхів збереження галузевих оздоровчих закладів.

У травні 2012 року на базі дитячого оздоровчого закладу «Буревістник» Донецької залізниці Радою профспілки було організовано семінар з актуальних питань організації дитячого оздоровлення. У заході взяли участь більше 40 представників усіх залізниць України. Учасники обмінялися досвідом організації дитячого відпочинку та прийняли звернення до керівництва Укрзалізниці із закликом дотримуватись позиції щодо неможливості відчуження та приватизації об'єктів соціальної сфери залізничного транспорту, збереження оздоровчих закладів у галузі, забезпечення їх фінансування, господарського утримання та ефективного функціонування для покращання стану здоров'я працівників і членів їхніх сімей.

Таким чином, завдяки тому, що в галузі залишилися майже всі оздоровчі заклади, в умовах обмеженого фінансування спільними зусиллями вдалося зберегти обсяги оздоровлених працівників і членів їхніх сімей, зокрема оздоровлено 87,8 тис. спілчан і понад 30 тис. їхніх дітей.

У МИНУЛОМУ РОЦІ на Донецькій залізниці у м. Красний Лиман успішно проведено чергову VII спартакіаду залізничників.

Запроваджені з ініціативи профспілки спартакіади проводяться під час святкування Дня профспілки і сприяють розвитку в галузі фізкультури та спорту, зміцненню спортивної бази. З переможців галузевої спартакіади було сформовано збірну команду профспілки, яка взяла участь у змаганнях 18-ї Всеукраїнської міжгалузевої спартакіади трудящих промислової сфери і транспорту. Залізничники достойно представили спортивні досягнення галузі і посіли призове друге загальнокомандне місце, а команда з волейболу – перше місце.

ПІД ПОСТІЙНИМ контролем проффорганів перебувають питання профілактики соціально небез-

печних хвороб, дотримання прав та недопущення дискримінації і переслідування ВІЛ-позитивних працівників, що відображено в галузевих угодах, які укладаються Радою профспілки.

Профспілка продовжує активну роботу з різноманітних програм з профілактики ВІЛ/СНІДу та туберкульозу на робочих місцях. Це продиктовано тим, що захворювання на ВІЛ/СНІД є глобальною загрозою для соціального прогресу та розвитку. Головною метою такої співпраці є мінімізація ризиків у питаннях охорони праці та здоров'я членів профспілки й осіб, які користуються послугами пасажирського залізничного транспорту, шляхом запровадження інформаційно-просвітницьких, навчальних і профілактичних заходів і програм.

У 2012 році за активної підтримки профспілки було підписано тристоронній Меморандум про співпрацю між Радою профспілки, Міжнародним благодійним фондом «Міжнародний Альянс з ВІЛ/СНІД в Україні» та Укрзалізницею. Цим документом передбачено сприяння ініціативам партнерів у напрямі реалізації заходів профілактики ВІЛ/СНІДу, туберкульозу на підприємствах галузі, захисту працівників з питань подолання стигми та дискримінації, проведення соціальних акцій, спрямованих на інформування щодо профілактики соціально небезпечних хвороб, пропаганди здорового способу життя, розміщення соціальної реклами в галузевих підприємствах, установах, організаціях та засобах масової інформації.

Оплата праці

НАЙБІЛЬШ складною і напруженою у звітному періоді була робота Ради профспілки з питань оплати праці.

Середньомісячна заробітна плата одного працівника основної діяльності залізничного транспорту за 2012 рік склала 3759,2 грн. і зросла проти 2011 року на 473,2 грн., або на 14,4 %. У 2012 році Укрзалізницею не було забезпечено зростання заробітної плати згідно з темпами, визначеними на цей рік у Генеральній та Галузевій угодах.

Співвідношення заробітної плати залізничників до зарплати працівників галузей економіки України становить 124,3 %, працівників промисловості – 107,4 %, а працівників транспорту – 108,2 %. Серед галузей економіки України, як і в 2011 році, залізничний транспорт за підсумками року зайняв 11-те місце за рівнем заробітної плати працівників.

НА ВИМОГУ ПРОФСПІЛКИ протягом 2012 року керівництвом Укрзалізниці приймалися рішення про підвищення працівникам галузі тарифних ставок і посадових окладів. Такі підвищення було здійснено з 1 травня – на 5 % та з 1 жовтня – на 5 %. Враховуючи, що весь рік залізничний транспорт працював у складних економічних умовах, пов'язаних зі зменшенням обсягів перевезень і, відповідно, менших, ніж було передбачено фінансовим планом, доходів, значені підвищення тарифних ставок і окладів суттєво не вплинули на розмір заробітної плати залізничників. На незначне зростання розміру заробітної плати вплинуло і те, що на початку року (січень–лютий) та в кінці (листопад–грудень) на залізницях застосовувався неповний робочий тиждень, і працівникам надавали відпустки без збереження заробітної плати.

В експлуатаційних витратах залізниць частка коштів фонду оплати праці складає 30,1 %, а з відрахуваннями у соціальні фонди – 41,6 %. Незважаючи на те, що в структурі витрат залізниць найбільшу частку, розмір заробітної плати, яку отримують залізничники, свідчить про певні економічні прорахунки при плануванні витратної частини залізниць по всіх її складових.

Середній розмір премії за виробничі результати роботи становить 17,4 % і зріс проти 15,1 % в 2011 році, але не забезпечує мотиваційно-стимулюючої ролі оплати праці і потребує її вдосконалення.

ВПРОДОВЖ РОКУ значна кількість працівників залізничного транспорту залучалась до роботи в надурочний час, святкові, неробочі та вихідні дні. Згідно зі статистичними даними, в ці дні відпрацьовано 6590 тис. год., за які працівникам виплачено 182,3 млн грн. Найбільша кількість таких робіт проводиться у господарствах локомотивному, колійному, пасажирському, перевезень. При цьому залучення працівників до цих робіт не пов'язано з невідкладними або аварійними роботами, як дозволяє законодавство. Навпаки, працівників залучають до роботи для виконання планових робіт. Причина масового проведення планових робіт у вихідні дні напряму залежить від відсутності необхідного контингенту працівників на запланований обсяг роботи. Фактична чисельність працівників по цих господарствах в цілому по Укрзалізниці до необхідної згідно з нормативом становить: по господарству колії – 77 %, зокрема, монтери колії – 72 %; провідники пасажирських вагонів – 90 %, провідники моторвагонного рухомого складу – 56 %, у т. ч. з правом продажу квитків – 47 %; оглядачі-ремонтники вагонів – 90 %; працівники контактної мережі – 55 %, електромеханіки СЦБ – 85 %.

Згідно з розрахунками, проведеними Радою профспілки, визначено, що для забезпечення нормальної роботи цих структурних підрозділів необхідно було утримувати додатковий до плану контингент в кількості 4245 осіб.

У березні 2012 року працівникам залізничного транспорту було виплачено винагороду за підсумками роботи за 2011 рік у розмірі 50 % місячної тарифної ставки, посадового окладу. На ці цілі залізницями було витрачено 330,2 млн грн.

На засіданні президії Ради профспілки систематично виносились питання щодо організації, оплати і нормування праці працівників залізничного транспорту.

ЗНАЧНА УВАГА протягом року приділялась питанням роботи пасажирського господарства залізниць. Вивчалась робота провідників пасажирських вагонів, які працюють на рейсах, що знаходяться на шляху прямування в одному напрямку більше 12 годин, та провідників, зайнятих на охороні вагонів у парках відстою. Свої висновки з цих питань Рада профспілки направила в Головне пасажирське управління Укрзалізниці щодо неможливості зміни норми обслуговування на рейси, що тривають більше 12 годин, оскільки порушується трудове законодавство та режим праці і відпочинку провідників пасажирських вагонів, а також необхідності привести до законодавчих норм і технологічного процесу роботу провідників пасажирських вагонів у парках відстою.

За участі та з ініціативи Ради профспілки було підготовлено роз'яснення щодо застосування й оплати праці працівників під час особливого режиму робочого часу та часу відпочинку в період літніх масових пасажирських перевезень.

З метою захисту трудових і економічних інтересів провідників пасажирських вагонів було перевірено роботу адміністрації вагонної дільниці станції Київ-Пасажирський Південно-Західної залізниці. Під час перевірки було виявлено значну кількість порушень в організації й оплати праці щодо оплати за фактично відпрацьований час і надурочні години, встановлення доплат за відсутнього працівника, оплати часу роботи в парках відстою на охороні вагонів, в період особливого режиму роботи та багато інших. За результатами перевірки складено довідку, яку було надано керівничим даними, в ці дні відпрацьовано 6590 тис. год., за які працівникам виплачено 182,3 млн грн. Найбільша кількість таких робіт проводиться у господарствах локомотивному, колійному, пасажирському, перевезень. При цьому залучення працівників до цих робіт не пов'язано з невідкладними або аварійними роботами, як дозволяє законодавство. Навпаки, працівників залучають до роботи для виконання планових робіт. Причина масового проведення планових робіт у вихідні дні напряму залежить від відсутності необхідного контингенту працівників на запланований обсяг роботи. Фактична чисельність працівників по цих господарствах в цілому по Укрзалізниці до необхідної згідно з нормативом становить: по господарству колії – 77 %, зокрема, монтери колії – 72 %; провідники пасажирських вагонів – 90 %, провідники моторвагонного рухомого складу – 56 %, у т. ч. з правом продажу квитків – 47 %; оглядачі-ремонтники вагонів – 90 %; працівники контактної мережі – 55 %, електромеханіки СЦБ – 85 %.

Радою профспілки за участі фахівців дорожніх комітетів профспілки підготовлено пропозиції до проекту нової редакції наказу «Про особливості регулювання робочого часу і часу відпочинку окремих категорій працівників залізничного транспорту, робота яких безпосередньо пов'язана із забезпеченням безпеки руху поїздів і обслуговуванням пасажирів».

Радою профспілки за участі фахівців дорожніх комітетів профспілки підготовлено пропозиції до проекту нової редакції наказу «Про особливості регулювання робочого часу і часу відпочинку окремих категорій працівників залізничного транспорту, робота яких безпосередньо пов'язана із забезпеченням безпеки руху поїздів і обслуговуванням пасажирів».

На засіданні президії Ради профспілки протягом року було винесено для розгляду і погодження 13 збірників галузевих норм праці та нормативів чисельності, які проходили апробацію в структурних підрозділах залізниць і були визнані придатними для застосування у виробничих умовах.

РАДОЮ ПРОФСПІЛКИ впродовж року проводився моніторинг рівня оплати праці в галузях економіки України, на залізницях та за основними професіями залізничного транспорту, обліку й оплати годин, відпрацьованих у господарствах залізниць, у тому числі і надурочно, плинності робочої сили, строків виплати заробітної плати. Матеріали з цих питань надсилались у дорожні комітети профспілки, розміщувались на сайті профспілки та публікувались на шпальтах газети «Вісник профспілки».

Всі питання організації й оплати праці, які порушувалися членами профспілки та членами професійних секцій Ради профспілки, уважно вивчалися спеціалістами і розглядались за участі головних управлінь Укрзалізниці. Більшість зазначених пропозицій було реалізовано в нормативних документах Укрзалізниці та наказі про оплату праці на залізничному транспорті.

Правозахисна робота

У ЗВІТНОМУ періоді правовою інспекцією праці Ради профспілки проведено ряд заходів, спрямованих на забезпечення захисту трудових прав і соціальних інтересів членів профспілки, виконання постанов Ради профспілки про оголошення 2012-го «Роком

молоді в профспілці» та президії Ради профспілки щодо завдань правової інспекції праці на звітний період.

Роботу було зосереджено, зокрема, на забезпеченні захисту від незаконних звільнень, своєчасної та повної оплати праці, безумовного виконання колективних договорів, надання правових послуг первинним профорганізаціям, моніторингу причин виникнення порушень трудового законодавства та вжиття заходів щодо їх усунення на підставі Угоди про взаємодію між Держнаглядпраці та профспілкою залізничників і транспортних будівельників України від 9.02.2010 р.

У ХОДІ РЕАЛІЗАЦІЇ планових заходів щодо дотримання трудового законодавства в частині режиму праці і відпочинку працівників, оплати праці за виконану роботу, дотримання трудових прав і соціальних гарантій молоді та інших питань соціально-економічного спрямування розглянуто на засіданнях президії: Ради профспілки – три питання, дорожніх комітетів профспілки – 64, територіальних комітетів профспілки – 143 питання.

На виконання прийнятих зазначеними виборними органами рішень **роботодавцями повернуто безпідставно ненаданих спілчанам пільг, передбачених Галузевою угодою і колдоговорами, невиклених або утриманих коштів більше ніж на 25 млн грн.**

Позитивну роль у посиленні громадського контролю за дотриманням законодавства про працю, виконанням умов колективних договорів відіграє проведення «Днів трудового права», в ході яких оперативно вирішуються проблемні питання дотримання трудового законодавства у конкретних підрозділах. **У 2012 році проведено 180 «Днів трудового права».**

Підсумки правозахисної роботи у всіх напрямках діяльності, консультативні матеріали на правову тематику висвітлено більш ніж у 129 публікаціях у профспілкових, галузевих та регіональних засобах масової інформації.

ПРИВЕРТАЄ УВАГУ незначна кількість матеріалів перевірок дотримання трудового законодавства та колдоговорів, що спрямовуються для виконання профкомам структурних підрозділів.

Так, на їх розгляд винесено 63 матеріали перевірок, що становить всього 8 % загальної чисельності всіх перевірених підприємств та структурних підрозділів (795). При цьому у звітах правової інспекції праці відсутні дані про їх виконання профкомами, що опосередковано може свідчити про неналежний рівень їх реалізації. Такий підхід не сприяє активізації роботи профкомів щодо соціального захисту спілчан, суттєво зменшує ступінь їх відповідальності за реалізацію статутних вимог і підвищення авторитету профспілки в цілому. Про це свідчить і робота громадських приймальень Ради профспілки, дорожніх і територіальних комітетів профспілки, яка характеризується підвищенням навантаженням через масовість звернень та широкий спектр проблем, з якими звертаються відвідувачі.

У 2012 році правовою інспекцією праці було прийнято та надано практичну допомогу з правових питань більше ніж 8 тис. спілчан. До Ради профспілки за звітний період звернулось понад 400 осіб. Серед поставлених запитань майже 90 % стосувались дотримання трудового законодавства,

виконання Галузевої угоди, колективних договорів, соціального захисту у структурних підрозділах залізниць. Додатково розглянуто 303 письмових звернення спілчан, більшість із них вирішено позитивно.

ПРАВА СПІЛЧАН у 13 випадках захищались у судовому порядку. Місцевими судами вирішено ряд справ на користь працівників колейного господарства, правове супроводження яких проводив правовий інспектор праці на Донецькій залізниці В.Чернятьєв (Іловайський терком), щодо притягнення їх підрозділами УДАІ МВС України до адміністративного штрафу у розмірі 60 неоподатковуваних мінімумів за начебто неналежне утримання залізничних переїздів. Аналогічно вирішено справи працівників, інтереси яких представляв у суді правовий інспектор праці Ради профспілки на Придніпровській залізниці В.Коростельов (Криворізький терком).

Позитивні показники правозахисної роботи відзначено майже у всіх правових інспекторів праці на Донецькій та Південно-Західній залізницях, головних правових інспекторів праці на Придніпровській (Н.Романенко) та Одеській (С.Шпильова) залізницях. **В цілому захищено трудові і соціальні права 31,4 тис. спілчан.**

За рішеннями відповідних виборних органів профспілки ряд матеріалів щодо порушення трудових прав працівників, виявлених правовою інспекцією праці Ради профспілки під час перевірок, спрямовано на розгляд прокуратури – у 6 випадках та територіальних підрозділів Державної інспекції праці Міністерства соціальної політики України – у 7 випадках, а також вищих господарських керівників. Як наслідок, до різних видів відповідальності, у т. ч. адміністративної, притягнуто 27 посадових осіб, які грубо порушували трудові та соціальні права спілчан, при цьому ігнорували вимоги профспілки щодо їх негайного поновлення.

ПРАВОВОЮ ІНСПЕКЦІЄЮ праці перевірено 795 підприємств, установ і організацій залізничного транспорту і транспортного будівництва. Внесено 698 подань про усунення понад п'яти тисяч порушень трудових прав працівників та складено 502 акта перевірок. У результаті шістьох працівників поновлено на роботі, чотирьох – на попередній роботі при незаконних переведеннях, ще одинадцятьом змінено формулювання причин звільнення, скасовано 361 наказ про безпідставне притягнення до дисциплінарної відповідальності та різних видів матеріальних стягнень. **На виконання подань правових інспекторів праці скасовано 345 доган, працівникам повернуто безпідставно утриманих або недоплачених майже 6 млн грн.**

Серед усіх виявлених порушень 57,3 % становлять порушення трудового законодавства, норм Галузевої угоди і колективних договорів у частині організації робочого часу і часу відпочинку працівників, трудової дисципліни, нормування та оплати праці. Не зменшується і кількість порушень Закону «Про відпустки» в частині дотримання графіків, виплати належних коштів, надання відповідних відпусток одиницями матерям, працюючим інвалідам, за роботу у важких і шкідливих умовах праці. Непоодинокими є випадки ігнорування роботодавцями подань, внесених правовою інспекцією праці. Так, станом на 1 січня 2013 р. з тих чи інших причин залишились не виконаними 63 подання, що становить 9,1 % загальної кількості.

НЕЗВАЖАЮЧИ НА ЗАХОДИ, що вживаються виборними органами профспілки і правовою інспекцією праці, рівень порушень окремими керівниками норм трудового законодавства, Галузевої угоди та колективних договорів залишається досить високим.

У звітному періоді правовою інспекцією праці виявлено 1433 випадки порушень Галузевої угоди та колективних договорів щодо надання матеріальної допомоги на оздоровлення, у зв'язку з виходом на пенсію, при вступі в шлюб, народженні дитини, заохочень до ювілейних дат тощо.

На вимогу правової інспекції праці працівникам повернуто:

- близько 617 тис. грн. матеріальної допомоги всіх видів;
- понад 1 млн грн. – за 2031 випадок порушень Закону «Про відпустки»;
- 335 тис. грн. – за 4033 випадки ухиляння адміністрації від оплати технічного навчання в неробочий час;
- 352 тис. грн. – за 2211 випадків безпідставного позбавлення працівників надбавок і доплат, передбачених Додатком №1 до Галузевої угоди;
- 729 тис. грн. – за 4171 випадок безпідставного позбавлення преміальних виплат або їх навмисних недоплат;
- 446 тис. грн. – за 10411 випадків ухиляння адміністрації від виплат працівникам за роботу у несприятливих погодних умовах;
- 496 тис. грн. – за 21 тис. прихованих від обліку надурочних годин;
- 193 тис. грн. – за 661 випадок невиконання атестації робочих місць;
- 83 тис. грн. – за 221 випадок ухиляння адміністрації від оплати за проходження медоглядів у вільний від роботи час;
- майже 500 тис. грн. – за інші 816 порушень трудового законодавства і Галузевої угоди.

У результаті проведеної на всіх профспілкових рівнях роботи кількості працівників, притягнутих до різних видів відповідальності, зменшилась на 2,5 % порівняно з 2011 роком. На Південній залізниці цей показник збільшився на 10,1 %.

ЯК СВИДЧАТЬ МАТЕРІАЛИ перевірок, основною причиною більшості порушень трудового законодавства у структурних підрозділах є невідповідність фактичного фінансування і показників плану з праці на звітний період (місяць, квартал тощо). Жорсткі вимоги економії ресурсів (як правило, не в нормативному, а виключно в адміністративному аспекті) не дозволяють керівникам середньої ланки виконати вимоги Положення про відокремлений структурний підрозділ, що є причиною порушень трудового законодавства.

Майже всіма теркомами профспілки (крім Козятинського, Жмеринського, Полтавського, головного правового інспектора праці Ради профспілки на Придніпровській залізниці Н.Романенко) неналежним чином виконується рішення президії Ради профспілки від 17.02.2011 р. щодо посилення мотивації профцеленства шляхом надсилання захищеним членам профспілки іменних повідомлень за встановленою формою. Так, з 31,4 тис. захищених членів профспілки отримали персональні повідомлення 1,4 тис. (4,7 %), з них на Донецькій залізниці – 0,6 %, Львівській – 0 %, Одеській – 6,8 %, Придніпровській – 7,8 %, Південно-Західній – 7,5 %, Південній – 10,3 %.

Залишається на порядку денному та потребує посиленої уваги на місцях контроль за дотриманням робочого часу працівників, виконанням законодавства про оплату

праці, Закону «Про відпустки», а також роботодавцями всіх рівнів – чинного законодавства в частині притягнення працівників до дисциплінарної відповідальності.

Охорона праці

У 2012 році тривала робота, спрямована на активізацію громадського контролю за дотриманням законодавства про охорону праці, створення належних виробничих, санітарно-побутових умов та умов відпочинку працівників, виявлення та усунення несприятливих для здоров'я шкідливих виробничих факторів, надання пільг і компенсацій за роботу у важких умовах праці, забезпечення залізничників засобами індивідуального захисту.

На сьогодні при всіх дорожніх та 11 територіальних комітетах профспілки працюють 21 технічний (головний технічний) інспектор праці.

У 2012 році організовано і проведено у встановленому порядку за участі Державної служби гірничого нагляду і промислової безпеки України на базі «Центру підвищення кваліфікації керівників працівників та спеціалістів промисловості» Міністерства промислової політики України навчання і перевірку знань з охорони праці головних технічних і технічних інспекторів праці Ради профспілки.

ПРОТЯГОМ ЗВІТНОГО ПЕРІОДУ технічною інспекцією праці Ради профспілки було перевірено 873 підконтрольних підприємства з охорони праці, у т. ч. 130 структурних підрозділів – разом з органами державного нагляду та відомчого контролю за охороною праці. Виявлено 73 тис. порушень вимог нормативних актів з охорони праці, роботодавцям внесено 605 висновків і подань щодо їх усунення.

Взято участь у спеціальному розслідуванні 82 нещасних випадків, роботі комісії з прийняття в експлуатацію 71 нового і реконструйованого об'єкта виробничого та соціально-культурного призначення.

Призупинялась експлуатація 544 виробничих об'єктів, машин, механізмів, устаткування, інших засобів виробництва, підготовлено до розгляду виборними органами дорожніх та територіальних профорганізацій 229 питань з охорони праці.

За участі технічних (головних технічних) інспекторів праці проводилось формування й укладення 208 колективних договорів та угод на підприємствах і в структурних підрозділах галузі, розглянуто 815 звернень членів профспілки, з яких 735 вирішено позитивно.

ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ проведених перевірок технічною інспекцією праці Ради профспілки виявлено факти недоплати працівникам за час проходження технічного навчання, медичної комісії, роботи у важких і шкідливих умовах праці, керівництвом стажуванням з охорони праці, відсутності забезпечення молоком тощо.

Загалом за підсумками роботи технічної інспекції праці Ради профспілки у минулому році працівникам повернуто коштів на суму 153,5 тис. грн.

ЗДІЙСНОВАВСЯ КОНТРОЛЬ за виконанням постанов президії Ради профспілки «Про стан охорони праці в структурних підрозділах господарства будівельно-монтажних робіт і цивільних споруд», «Плану заходів з ремонту та будівництва санітарно-побутових приміщень на лінійних станціях

залізниць України», «Про стан утримання житлових (турних) вагонів виробничо-побутового призначення в колійному господарстві», «Програми з приведення до належного стану будинків відпочинку локомотивних бригад локомотивного господарства залізниць України»; наданням працівникам пільг та компенсацій за роботу у шкідливими і важкими умовами праці та за особливий характер праці; станом забезпечення працівників спецодеждою, спецвзуттям, іншими засобами індивідуального захисту, мийними і знешкіджувальними засобами відповідно до нормативів.

За інформацією Головного управління локомотивного господарства станом на 1 січня 2013 року із 68 будинків та 14 кімнат відпочинку локомотивних бригад повністю приведено до сучасного рівня 66 будинків і всі кімнати відпочинку.

Службами локомотивного господарства Донецької, Львівської, Одеської та Південно-Західної залізниць роботи з виконання Програми виконано. Крім того, Одеською залізницею додатково капітально відремонтовано будинок відпочинку локомотивних бригад станції Берегова (локомотивне депо Одеса-Сортувальна).

На Придніпровській та Південній Програму виконано не повністю – капітальний ремонт будинків відпочинку станцій Дніпропетровськ (локомотивне депо Дніпропетровськ) і Лозова (локомотивне депо Лозова) відповідними дозволами керівництва Укрзалізниці від 29.03.2012 р. та від 26.12.2012 р. перенесено на 2013 рік.

У звітному періоді на засіданнях президії Ради профспілки з доповідями керівників головних управлінь було розглянуто питання «Про стан охорони праці в структурних підрозділах господарства електрифікації та електропостачання», «Про стан забезпечення працівників спецодеждою, спецвзуттям та іншими засобами індивідуального захисту, а також мийними і знешкіджувальними засобами відповідно до галузевих нормативів», приймалися відповідні рішення, здійснювався постійний контроль за їх виконанням.

ДО СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ Радою профспілки у 2012 році зі 130 нещасних випадків, що сталися на виробництві, направлено матеріали на виплату страхових сум за 88 випадками. **Станом на 25 лютого 2013 року за всіма цими випадками виплачено потерпілим та сім'ям загинилих 388 тис. грн., у т. ч. 63 тис. грн. – за випадками з тимчасовою втраченою працездатністю, 275 тис. грн. – за нещасними випадками з інвалідним та 48 тис. грн. – зі смертельними наслідками.** Матеріали ще за 42 випадками перебувають у стані оформлення.

Працівники Ради профспілки опрацьовували і вносили відповідні зауваження і пропозиції до:

- проекту Закону України «Про основні засади державної політики у сфері попередження надзвичайних ситуацій та профілактики травматизму невиробничого характеру»;
- проекту постанови Кабміну «Про внесення змін до Положення про обов'язкове особисте страхування від нещасних випадків на транспорті»;
- Загальнодержавної цільової програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища на 2012–2016 роки;
- проекту наказу Міністерства інфраструктури «Про внесення змін до Порядку проведення медичних оглядів працівників певних категорій залізничного транспорту, метрополітенів та підприємств міжгалузевого промислового залізничного транспорту України»;

• проекту наказу Міністерства інфраструктури «Про Галузеву програму поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища на 2013–2017 роки»;

• наказу Держгірпромнагляду «Про затвердження Правил охорони праці під час поточного ремонту і підготовки до наливу цистерн для нафтопродуктів та вагонів бункерного типу для нафтобітуму»;

• наказу Укрзалізниці «Про затвердження Правил улаштування і утримання будинків та кімнат відпочинку локомотивних бригад».

Представники відділу охорони праці Ради профспілки брали участь у засіданнях Громадської ради при Державній інспекції України з безпеки на наземному транспорті; роботі семінарів-нарад з охорони праці Укрзалізниці та підприємств залізничного транспорту прямого підпорядкування, комісії з перевірки знань посадових осіб з питань охорони праці в галузевих навчальних центрах; а також комісії Укрзалізниці – з перевірки знань посадових осіб призначених на посаду, проведення огляду-конкурсу на краще підприємство з охорони праці за 2011 рік, відбору моделей спецодежды та спецвзуття для працівників залізничного транспорту; селекторних нарадах з питань охорони праці.

РАДОЮ ПРОФСПІЛКИ було встановлено постійний контроль за відрахуваннями залізницями, підприємствами залізничного транспорту коштів на реалізацію комплексних заходів щодо поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища, а також за їх цільовим використанням в обсягах, передбачених законодавством.

За даними залізниць, витрати коштів на реалізацію цих заходів за 2012 рік складають 333,8 млн грн. у т. ч. на заходи за колективними договорами – 285,4 млн грн, зокрема, по залізницях: Донецька – 65,7 (65,7 – у 2011-му); Львівська – 40,0 (36,5); Придніпровська – 53,4 (45,6); Одеська – 74,8 (48,3); Південно-Західна – 52,4 (48,1); Південна – 47,5 (41,2).

Заходи у сфері охорони праці, вжиті Укрзалізницею, залізницями, їх структурними підрозділами та підприємствами залізничного транспорту разом з Радою профспілки, дорожніми, територіальними та первинними профорганізаціями, призвели до зниження у 2012 році кількості нещасних випадків на виробництві в порівнянні з 2011-м на 18,7 %, у т. ч. травматизму зі смертельним наслідком – на 5,8 %.

Організаційна робота

РАДА ПРОФСПІЛКИ протягом 2012 року здійснювала активну діяльність у сфері організаційної роботи. Проведено одне засідання Ради профспілки та шість засідань її президії, на яких було розглянуто та прийнято рішення за 40 актуальних питань.

Відповідно до рішення Ради профспілки 2012 рік проведено під гаслом «Молодь – майбутнє профспілки». Відбувся огляд-конкурс на кращу профспілкову організацію щодо роботи з молоддю.

Продовжувалась реалізація Концепції молодіжної політики профспілки, в рамках якої проведено два засідання Молодіжної ради профспілки. Розроблено заходи щодо реалізації Програми підтримки молодих членів профспілки на 2013 рік.

Представники профспілки та Молодіжної ради взяли участь у Міжнародному молодіжному форумі профспілок залізничників (м. Сочі), який було організовано Міжнародною конфедерацією

профспілок залізничників і транспортних будівельників.

Проведено навчальний форум молоді профспілки у Коломиї, в рамках якого опрацьовано основні напрямки діяльності.

За підтримки та участі Фонду ім. Фрідріха Еберта представники Ради профспілки та Молодіжної ради профспілки взяли участь у семінарі на тему: «Молодіжна зайнятість: проблеми та шляхи впливу профспілок».

У ЗВІТНОМУ ПЕРІОДІ Радою профспілки розроблено та затверджено:

- Положення про систему організації роботи з кадровим резервом на посади керівників профспілкових організацій та працівників апаратів профспілкових органів;
- нову Систему навчання профспілкових кадрів і активу;
- зміни та доповнення до Інструкції з проведення звітів та виборів у профспілку;
- заходи щодо виконання критичних зауважень і пропозицій делегатів і учасників VI з'їзду профспілки;
- рішення щодо оснащення комп'ютерною технікою та забезпечення доступом до електронних засобів зв'язку (попередньо проаналізовано стан забезпечення);
- заходи щодо участі профспілки у глобальній кампанії МФТ за гідну працю та гідне життя для жінок;
- заходи щодо участі у проекті «Отримай свій шанс», направленому на забезпечення кращого майбутнього для дітей-вихованців і випускників інтернатних закладів Вінницької та Одеської областей. Апробовано модель наставництва на робочому місці в структурних підрозділах залізничного транспорту міст: Одеса, Котовськ, Жмеринка, Козятин, Хмельницький, Фастів, Вінниця.

Організовано та проведено звітну кампанію в первинних профспілкових організаціях у 2012 році, під час якої було проаналізовано діяльність профорганів щодо захисту соціально-економічних інтересів працівників, зміцнення єдності профспілки.

ЗДІЙСНЕНО КОМПЛЕКС заходів щодо підготовки змін організаційної структури профспілки при реформуванні залізничного комплексу країни. З цієї метою проведено:

- зустрічі із профактивом дорожніх і територіальних профорганізацій;
- семінар із головами дорожніх і територіальних профспілкових організацій на базі Белгородської філії дорпрофсожу Південно-Східної залізниці Російської профспілки залізничників і транспортних будівельників;
- підготовлено проект постанови щодо основних принципів реформування структури профспілки, розроблено типові положення про територіальний центр дорожньої профспілкової організації та раду голів первинних профспілкових організацій, примірний штатний розпис територіального центру;
- засідання комісії Ради профспілки з оргмасової та інформаційної роботи;
- засідання президії Ради профспілки;
- семінар із завідувачами фінансових відділів – головними бухгалтерами дорожніх і територіальних комітетів профспілки, на якому розглянуто правові підстави запровадження централізованого бухгалтерського обліку і обслуговування.

Тривала робота з удосконалення структури профспілкових організацій станцій, утворення профорганізацій у підрозділах воєнізованої охорони.

ЗВІТ про роботу Ради профспілки за 2012 рік

Утворено первинні профорганізації в державних підприємствах «Український транспортно-логістичний центр» та «Українська залізнична швидкісна компанія».

ПРОТЯГОМ 2012 року Радою профспілки організовано та проведено 9 засідань профсекцій.

Продовжено практику залучення керівників і головних спеціалістів головних управлінь (управлінь) Укрзалізниці до засідань секцій, підготовки ними до кожного засідання аналітичних і статистичних матеріалів про стан справ у тому чи іншому господарстві.

Проведено два виїзних засідання президії Ради профспілки: у Дніпропетровську – в рамках розгляду питання про стан організаційно-кадрової та інформаційної роботи в первинних, об'єднаних, територіальних профспілкових організаціях дорожнього комітету профспілки Придніпровської залізниці та в Харкові – обговорено питання щодо реформування профспілки.

Щомісяця проводились інформаційні дні для голів і профактивістів організацій прямого підпорядкування Раді профспілки.

Проведено виїзні дні Ради профспілки на залізничних вузлах Запоріжжя, Конотоп, Ужгород.

РАДА ПРОФСПІЛКИ взяла участь у підготовці проектних зав'язок на отримання технічної допомоги (фінансування) шести соціальних ініціатив з питань:

- запровадження ІТ-технологій у повсякденну профспілкову діяльність;
- відповіді на виклики, що настануть із активним запровадженням нетипових форм зайнятості в галузі;
- зайнятості та молоді;
- гендерної рівності;
- профілактики ВІЛ/СНІДу, туберкульозу, наркоманії та тютюнопаління;
- формування свідомого профспілкового членства.

ЗА СУМЛІННУ, активну та творчу роботу щодо захисту правових, трудових і соціальних прав та інтересів членів профспілки протягом 2012 року відзначено нагородами Ради профспілки:

- Почесним знаком «За заслуги перед профспілкою» – 12 осіб;
- Знаком «За активну роботу в профспілці» – 24 особи;
- Почесною грамотою Ради профспілки – 29 осіб;
- Подякою Ради профспілки – 12 осіб;
- Молодіжною відзнакою Ради профспілки – 10 осіб.

ВОДНОЧАС в організаційній та кадровій роботі профспілки є недоліки, які характеризуються основними статистичними показниками. Насамперед, відзначено падіння кількості членів профспілки. Загальна кількість членів профспілки зменшилася на 7 тис. осіб (1,4 %) порівняно з минулим роком. За п'ять років, починаючи з 2008 року, чисельність спілчан зменшилась на 76 тис. осіб (13 %).

Порівняно із минулорічними даними зменшилась кількість членів профспілки: працюючих – на 12 тис. осіб (2,8 %), студентів та учнів – на 1,5 тис. осіб (3,6 %), працюючих жінок – на 4,2 тис. осіб (2,4 %), працюючої молоді до 28 років – на 1,6 тис. осіб (2,1 %); а непрацюючих пенсіонерів збільшилась на 6,5 тис. осіб (16,3 %).

2085 працівників вибули із профспілки за власним бажанням (в 2011 році – 368 осіб). Зокрема, 1743 особи (83,6 % загальної кількості) – у дорожній профорганізації Південно-Західної залізниці (у 2011 році 35 осіб – 9,5 %).

Станом на 31 грудня 2012 року загальна кількість членів інших профспілок склала 5 тис. осіб (у 2011 році – 4,3 тис. осіб). Тобто загальна кількість членів інших профспілок збільшилася на 0,65 тис. осіб (14,8 %) порівняно з минулим роком. За 5 років (з 2008-го) цей показник збільшився на 1,56 тис. осіб (44,9 %).

ЗВАЖАЮЧИ НА НЕОБХІДНІСТЬ зміцнення профспілки в умовах структурних перетворень та оптимізації чисельності працюючих, що відбуваються в залізничній галузі, профспілковим органам усіх рівнів необхідно:

- активізувати діяльність щодо захисту законних прав та інтересів членів профспілки, рішуче і принципово реагувати на порушення трудового законодавства;
- посилювати внутрішню дисципліну, сприяти модернізації профспілки в умовах реформування галузі;
- здійснювати заходи щодо посилення мотивації членства у профспілці, у т. ч. шляхом активної участі профорганізацій усіх рівнів у розвитку соціальних ініціатив Ради профспілки;
- адекватно реагувати на запровадження аутсорсингових схем, активно працювати над створенням профспілкових організацій у підрозділах ВОХР та «аутсорсингових» компаніях;
- провести внутрішній аудит ефективності діяльності профспілкових організацій, поряд із якими діють осередки інших профспілок.

Інформаційна діяльність

У ЛІПНІ 2012 року президія Ради профспілки затвердила Стандарт інформаційної діяльності профспілки залізничників і транспортних будівельників України.

Документ ухвалено з метою більш ефективного використання сучасних підходів щодо оперативного, всебічного та об'єктивного інформування спілчан, перш за все, із захисту їх трудових прав та інтересів в умовах сьогодення і на перспективу, посилення мотивації профспілкового членства. Він передбачає налагодження міцного інформаційного зв'язку між різними рівнями профспілкової структури і створює оптимальну та єдину систему внутрішнього профспілкового простору, що має стати ефективним інструментарієм для створення умов задля максимальної поінформованості активу та членів профспілки.

В напрямку спільних дій проводяться підготовчі або конкретні заходи, зазначені у Стандарті. Так, у рамках заходів щодо поступової реалізації Стандарту президія Ради профспілки оголосила з 15 грудня 2012-го до 15 квітня 2013 року конкурс на найкращий проект інформаційного стенда первинки.

У Раді профспілки підбито підсумки моніторингу інформаційної активності голів первинних профорганізацій, інших профпрацівників та активістів на сторінках газети «Вісник профспілки» протягом 2012 року.

Традиційно головними напрямками інформаційної діяльності профспілки є:

- регулярне та своєчасне видання «Вісника профспілки», який має чітку тематичну спрямованість і залишається наймасовішою газетою на профспілковому просторі України;
- забезпечення безперебійного функціонування та постійного творчого розвитку офіційного сай-

та профспілки www.zalp.org.ua (зокрема, наповнення його важливої складової – «Дисконтної картки члена профспілки»);

- постійна співпраця із галузевими та центральними засобами масової інформації.

ПРОТЯГОМ 2012 року вийшло 24 номери газети, у них надруковано понад тисячу різноманітних текстових та фотоматеріалів, авторами яких є майже 270 дописувачів.

Завдяки здійсненню відповідних організаційних заходів щодо залучення до плідної творчої співпраці саме профпрацівників та активістів наше видання стало справді самодостатнім, адже його автори постійно набувають кореспондентського досвіду й цікаво пишуть на різноманітні теми, в тому числі порушуючи актуальні проблеми. Зокрема, і завдяки цьому тираж «ВІСНИКА» у січні 2013-го знову досягнув позначки 335 тис. прим., хоча до Каталогу періодичних видань з другого півріччя 2012 року Радою профспілки було внесено суттєву зміну – передплата у поштових відділеннях країни оформлюється виключно за пред'явленням квитка члена профспілки залізничників і транспортних будівельників України (як відомо, на початку 2012-го тираж нашої газети досягнув рекордної кількості – майже 353 тис. прим.).

Гідна уваги ініціатива багатьох профорганізацій, які організовано оформлюють адресну передплату газети для спілчан. Крім того, за даними з місць, вона надходить у необхідній кількості примірників до профкомів, залізничних бібліотек, будинків відпочинку локомотивних бригад, гуртожитків, кімнат приймання їжі і, що надзвичайно важливо – до керівників-господарників і фахівців-виробничників структурних підрозділів, а також до тих спілчан, які отримують газету безпосередньо на своїх робочих місцях. Адже завдяки цьому маємо міцний зворотний зв'язок із читачами: їх дзвінки, поштової та електронної листи дозволяють стверджувати, що профспілкову газету спілчани сприймають як джерело всебічної та об'єктивної інформації про багатогранну діяльність Ради профспілки та профорганів усіх рівнів.

Проте не всі профспілкові комітети, на жаль, здійснюють передплату одразу на весь рік, адже за даними ДП «Преса» передплатниками «ВІСНИКА» стали: у другому кварталі 2013 року 165,5 тис., а у другому півріччі – 135 тис. осіб. Тобто передплата проводиться на короткі терміни – місяць, квартал, півріччя, що не дає змоги Раді профспілки прогнозувати певні витрати на поліграфічні послуги та внести, за необхідності, зміни до Каталогу видань: обмежити передплатні терміни, приміром, півріччям.

Тож нам разом необхідно удосконалювати традиційну систему доставки газети до спілчан. Це буде особливо важливо у зв'язку з тим, що на виконання Стандарту інформаційної діяльності вже з 2014 року маємо намір розпочати здійснення пілотного проекту щодо адресного розповсюдження електронної версії газети молодим профактивістам і тим працівникам, адреси електронної пошти яких будуть у базі даних відповідних профорганізацій. І певні кроки в цьому напрямку вже здійснюються. Нам вкрай важливо, щоб кожен номер газети доходив до конкретного спілчанина.

Незважаючи на існуючі здобутки, Рада профспілки постійно працює над удосконаленням свого друкованого органу. У газеті з'являються нові рубрики, нові авто-

ри-профактивісти із цікавими публікаціями, збагачується редакційна пошта, наповнюючи газетні шпальти різноманітною корисною інформацією.

Все активніше для передачі інформації до «ВІСНИКА» використовується електронна пошта, на сайті профспілки функціонують інтернет-сторінки профорганізацій, що оптимізує зв'язок газети з авторами та свідчить про освоєння профпрацівниками сучасних засобів зв'язку. Але це стосується, на жаль, не всіх профкомів первинки.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ безперебійного функціонування та розвитку офіційного сайту профспілки www.zalp.org.ua сприяє більш ефективній комунікації між спілчанами і профорганами.

Він оперативно поповнюється новими розділами, рубриками, у яких публікується корисна інформація. Інтерфейс сайту став набагато зручнішим для користувачів, а у результаті зміни структури стала можливою й оперативніша робота з інформацією. Відрадно, що змінюється і ставлення членів профспілки до цього. Зокрема, жвавішим стає інтерактивне спілкування і все активніше в цію користуються цією діяльністю включаються профспілкові комітети, профпрацівники, активісти.

На сайті розміщено документи, що регулюють профспілкову діяльність, методичні матеріали на допомогу профпрацівникам та активістам, виробничі і галузеві нормативні документи, закони й інші державні нормативні акти, норми з охорони праці тощо. Активні користувачі та інші відвідувачі сприяють розширенню нормативної бази – багато документів розміщено на їхні запити, вони допомагають один одному у пошуку необхідних матеріалів.

В інтерактивній частині сайту залишилися постійні і вже традиційні розділи: «Запитання – Відповідь» (з'явилася також рубрика «Запитання – Відповідь: дискусія») і «Форум», за допомогою яких спілчани можуть поставити запитання фахівцям Ради профспілки й отримати он-лайн відповідь або консультацію (протягом звітного періоду вони надали близько 200 відповідей та консультацій на звернення спілчан на сайт або електронною поштою до Ради профспілки). Активне спілкування відбувається і в інших темах форуму.

У 2012 році було оперативно створено і наразі активно наповнюється відповідною інформацією наш новий інформаційний ресурс – **міні-сайт «Дисконтна картка члена профспілки»**.

Разом із покращанням рівня освоєння профпрацівниками сучасних засобів зв'язку, зокрема Е-mail, внутрішньої галузєвої мережі Лотус, зміцнюється матеріально-технічна база комітетів профспілки, профпрацівники й активісти частіше використовують ці оперативні засоби у розповсюдженні інформації та своїй повсякденній діяльності.

Однак, на жаль, ця кропітка робота проводиться не всюди і не завжди активно, тому, мабуть, на даний момент немає можливості проводити інтернет-, аудіо-, відеоконференції та інші заходи спілкування з виборними органами, штатними працівниками, активом із застосуванням сучасних інформаційних технологій. Рада профспілки, зі свого боку, робить певні кроки в цьому напрямку, тож профорганізації на місцях мають підхопити ініціативу, щоб якомога швидше наблизитися до реалізації відповідних пунктів інформаційного Стандарту.

РАДОЮ ПРОФСПІЛКИ, як і профорганами на місцях, активно використовуються й можливості зовнішнього розповсюдження актуальної інформації через інші засоби масової інформації – галузеві та центральні.

Тож усі зазначені кроки сприяють подальшому розширенню внутрішнього та зовнішнього інформаційного простору, що є дієвим чинником покращання роботи профорганізацій усіх рівнів і сприяє зміцненню профспілки залізничників і транспортних будівельників України.

Міжнародна діяльність

ПРОФСПІЛКА залізничників і транспортних будівельників України постійно впроваджує нові підходи до міжнародного співробітництва.

Наша профспілка є членом Міжнародної федерації транспортників (МФТ), Європейської федерації транспортників (ЄФТ), Міжнародної конфедерації профспілок залізничників і транспортних будівельників країн СНД і Балтії (МКПЗ). Тож міжнародна діяльність є невід'ємною частиною роботи Ради профспілки за звітний період, адже доцільно використовувати різноманітний світовий досвід, наприклад, нещодавніх реформ на залізничному транспорті різних країн.

Зокрема, при приватизації у Греції та Болгарії відбулося значне скорочення чисельності працюючих залізничників, що призвело до суттєвої інтенсифікації їхньої праці; франшизи (пільги) позбавлено Національний Експрес у Великобританії (до речі, економічну кризу використовують як привід для введення заходів крайньої економії для застосування на загальноєвропейському та національному рівнях нових законів, які підірватимуть права профспілок), а в Аргентині ліквідовано концесію міжміського сполучення тощо. Тому надзвичайно корисним є наше постійне представництво та активна робота в керівних органах міжнародних профспілкових об'єднань – МФТ, ЄФТ і МКПЗ.

Конкретний приклад: під час проведення спільної конференції секції залізничників і автомобілістів Міжнародної федерації транспортників учасників було поінформовано про створення робочої групи з організаційних питань, що стане форумом для обміну ідеями з проведення рішучих оперативних кампаній.

Наша профспілка традиційно бере також участь у щорічному Міжнародному дні єдиних дій залізничників МФТ (останній відбувся 23 квітня 2012 року під гаслом «Організуємось глобально – солідарність і стійкий транспорт», а ми його проводили під більш відомим – «Головне – безпека!»).

У Раді профспілки є свій представник у регіональній структурі ЄФТ щодо роботи з молоддю Білорусі, Грузії, Латвії, Литви, Росії, України та Естонії. Тож з червня минулого року велася постійна робота, а у жовтні 2012-го відбулася підсумкова он-лайн конференція, темою якої був аналіз напрацьованого пакету мінімальних соціальних гарантій для молоді з урахуванням національних або галузевих особливостей. Це має стати індикатором того мінімуму, який слугуватиме точкою відліку профспілкової молодіжної політики на 2013–2017 роки – звітний період роботи Європейської Федерації транспортників.

Закінчення.
Початок на 1–3-й стор.

Михайло СІНЧАК – перший заступник Голови профспілки, голова редакційної колегії;
Василь ЛЕСЬКО – заступник Голови профспілки, заступник голови редакційної колегії;
Ольга АРТЕМ'ЄВА – завідувач відділу інформації;
Світлана АНІСІМОВА – завідувач відділу економічної роботи, організації праці і заробітної плати;
Олександр ГНАТЮК – завідувач відділу організаційної і кадрової роботи.

Матеріали публікуються мовою оригіналу. За точність викладених фактів та інших відомостей відповідальність несе автор. Точка зору авторів може не збігатися з позицією редакції. Листування з читачами ведеться лише на сторінках газети. Редакція залишає за собою право редагувати матеріали.

3 пошти «ВІСНИКА»

З повагою до колег...

«Великий досвід роботи начальницею відділу експлуатації Конотопського будівельно-монтажного управління Галини Зубко – запорука того, що робота тут виконується якісно і вчасно, а колегаєм приємно працювати разом із нею. Вона стала добрим наставником для шістьох молодих спеціалістів, а про любов до залізничної перекоплено свідчить те, що двоє синів наслідували приклад матері і зараз працюють з нею на одному підприємстві», – дізналися з листа голови профорганізації **Ольги ІСАЄВОЙ**.

«Виховну роботу, яку проводить провідний економіст вагонного депо Конотоп Лідія Гришко, високо цінують молоді спеціалісти економічного та нормувального відділів, адже її практичні знання і досвід сприяють якісному виконанню ними посадових обов'язків. А ще вона подає добрий приклад наполегливості у вирішенні складних питань і прагненні до нового», – з повагою відгукнувся про колегу голова профорганізації вагонного депо Конотоп **Юрій ШИШ**.